

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — O pravništvu, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Grška in vojska.

Grški kralj se že dolgo mudi s svojo ženo pri ruskih svojih sorodnikih v Peterburgu. Tam čuje lahko o simpatijah, katere donaša njegova okolica krščanom v Turčiji. Sigurno tudi ruska diplomacija ne bode dolge navzočnosti helenskega kralja v Rusiji neporabljene pustila.

Mej tem je grška vlada doma v Atenah dolgo mižala. Upanje, ki so ga Srbi imeli na Grke, nij se izpolnilo. Ministerstvo grško se nij ganilo, strah pred Turki in pred Angleži je sine starih Helenov držal v zakotku boječe pazeč, kako bode Turek prehitro zmlinčil predrznega Srba.

A zdaj, ko že četrti mesec od začetka rata teče in Turčija s svojimi vojskami nij mogla ni jedenkrat odločilneje premagati malo izurjene srbske milične vojske, zdaj je začelo tudi v Greciji ozbiljno vreti. Narod grški se oglašja po taborih za vojsko s Turki. V parlamentu je bila prinesena interpelacija, ali hoče tudi grška vlada vse storiti, kar je za začetek vojne potrebno, namreč hitro oboroženje dopolniti.

Temu se grška vlada nij mogla ustavljati. 4. oktobra je minister Komunduros sprejel deputacijo naroda in sicer nekoliko diplomatiziral, da si za vse nepredvidne dogodke vratca za izsmukniti odprta pusti, vendar odločno izpovedal, da Grška pojde v boj. Menda bode vendar v tem smislu odgovoril tudi v zbornici!

Dejal je namreč: „Vlada je vašega mnenja glede oroženja in bode vašo željo izpol-

nila, kolikor je v njenej moči. Da pa resno stopi v delo, mora si ves narod velike žrtve naložiti. Vlada bode v tem smislu postave predložila, z željo, da nepremekljiva podloga narodne politike bode razvijanje vojske na suhem in na morji. Grecija bode bolj previdnost pred očmi imela nego čutja, vendar ne bode pozabila, da je z najožjimi vezili krvi vezana z vsemi grškimi rodovi. Naša zgodovina nam je pokazala, da sama čutstvena politika škoduje i notranji red i finance. Grške provincije so za zdaj še mirne, ker so prepričane (?), da se njih pravice izpoznajo, da se njih trpljenja ne bodo prezirala. Turčija sama prizna, da je treba radikalno reformirati. Mi upamo, da bode razum Turčije in humanitarnost Evrope nas oprostila silne potrebe, da bode moralna vrata pravičnosti razbiti, če se nam same ne odpro.“

To je vendar jasno in za malo Grecijo dovolj odločno in vojevito govorjeno. Če je v Helenih še kaj moštva in značaja (prav prav mnogo ga nij, to znamo) mora se iz tacega govora dejanje roditi. In potem vzraste Turčiji nov sovražnik, vzraste v orientalnem vprašanju nov faktor, s katerim se dozda resno še računalo nij.

Jugoslovansko bojišče.

Ker nij v zadnjih bitvah 28. sept. in 30. septembra in 1. oktobra mogla niti turška niti srbska vojska svojega nasprotnika odločno premagati, nego so oboji ohranili svoje pozicije, (kar je za napadajoče Turke toliko kot pobitje, sosebno ker so oni glavna vojska

mnogomilijonne države nasproti malej Srbiji) — poroča se zdaj, da Turki in Srbi dobivajo kolikor morejo več vojske na pomoč. Turkom je, to se ve da, lažje dobiti več ljudij nego Srbom. Kerimpaša je iz vseh bližnjih mest garnizone k sebi poklical. Od Osman-paše je poldruga baterija ob Timoku doli čez Niš na Moravo marširala h Kerimu na pomoč.

Temu nasproti tudi Černjajev gleda, kako bi svojo vojsko pomnožil z infanterijo in artilerijo. Nekoliko ibarske srbske armade je dobilo povelje v Deligrad marširati k njemu; tudi iz Jankove Klisure je pet bataljonov prišlo.

„Pol. Corr.“ poroča, da vsled mnogih nakupovanj je Srbom zmanjkalo denarja; zato se je finančni minister obrnil v Rusijo, v Moskvo in Petrograd k bogatim bankirjem ruskim za posojilo 24 milijonov dinarov. Lažje jih bode dobil, nego velika Turčija kje pol menj.

Iz nezanesljivega Zemuna se poroča „N. Fr. Pr.“, da so Srbi zaseli zopet Zajčar, katerega so Turki požgali in zapustili.

S črnogorskega bojišča se poroča, da je Muktar-paša dobil 4000 mož redne vojske na pomoč, ima tedaj zdaj 15.000 mož pod soboj na črnogorskeji meji.

Iz turškega taborja se piše v „N. Fr. Pr.“, da je bilo samo v glavno turško bolnico v Niš dosedaj 5500 ranjenih Turkov prinesenih.

Iz Bosne poroča dr. Liddon, da Turki brez usmiljenja zdaj vsacega kristijana, katerega z orožjem dobodo, ali če v njegovej hiši

Listek.

Valovi srca.

(Izvirna novela, spisal J. Medvedov.)

VI.

(Dajje.)

„Aj, to vam pač letni čas, ta jesenski obraz tako teži dušo. Res nekako milo utegne človeku postajati pri srci, ko gleda okrog in okrog mrleče rastlinje, ko diha iz prirode ta duh po razrešanji in trohnobi. Nū, pa jaz si mislim: to je naraven zakon, da ona jedenkrat kali, jedenkrat medli. Malo mesecev in zopet pride ljuba pomlad in ž njo novo življenje, novo veselje tudi v srce človeško — in v mislih na to jaz ne morem žalovati zdaj v jeseni.“

Govoreč to je Rastislav približal se tik k Ljudmili, katera po kratkem méni:

„Možki, vi imate tako brezčutno srce!“

„O gospodična, tega svojega izreka pač nijste dobro premislili! Tudi naša moška

srca krijejo čute, čute, kateri nam pa jako velikrat otopajo se ob marsikaterih trnjevih spletkah, osnovanih po vas, ženskah!“ odgovori Rastislav čuteč, da Ljudmila je oziroma na pretekle dogodke grenkobe očitaje one besede naslovila njemu na uvažanje.

Na to njegovo opravičevanje tudi ona nekaj trenutkov molči. Potem kakor da tiho priznava njegovo obdolževanje pravi mehko: „Gospod doktor! Vi pa zdaj hudo zane-marjate našo hišo. Kaj smo vam žalega storili, da nas tako po redkem obiskujete?“

„Resnično, gospodična Ljudmila,“ odgovori Rastislav ves zavzet „vi me zelo iznenadate s tem svojim vprašanjem! Jaz sem zmerom rad obiskaval vas tolikrat, kolikorkrat mi je po ugodnem prijateljstvu z vami le dostojno se zdelo. Raje, da sem katerikrat še prepogosten in — nepovoljen gost vam bil!“

„O gospod doktor! To me hudo žali, hudo, to vaše ostro govorjenje. Menim, da tega nijsva zaslužila, moj stric in pa — jaz!“ pristavi Ljudmila bridko naglasovaje.

„Čast mi je, če je res, kar tu trdite. Toda

menim pač, da morda bi imel, da baš gledé vas trdno ostanem pri svojih besedah!“ reče on.

V tem Ljudmila, kakor da silen vihar razsaja po njej, hitro postaja nemirnejša. Roka jej nepokojna s knjige vhaaja na lice odstranjevat lase z vročih sencév. Lica jej vidno rudé, oči žaré in povišano dihanje jej čedalje močnejše goni razvneto nedrije.

„Zato pa, čestita gospodična,“ nadaljuje Rastislav „nijsem hotel niti nočem očitati vam nič. Veliko, veliko ugodnih in lepih ur sem užival v vašej družbi in le žal mi, da take sreče pa zdaj ne bodem mogel več imeti tolikrat ali morda celo kmalu nič več.“

„Kako to, če smem vprašati?“ poprime Ljudmila prestrašena.

„Pričenjajo se volitve v deželni zbor; in to mi nalaga mnogo posla. Agitovat pojdem po deželi najmenj za štirinajst ali celo za celi mesec dnij.“

„Oh, agitovat! — nikar ne hodite, gospod doktor!“ vsklikne Ljudmila živo in povzdigne obraz.

kako orožje najdejo, na kol nataknejo ali pa drugače pobijejo.

Z Rusijo ali proti Rusiji.

Pod tem naslovom je prinesel „Pester Lloyd“ članek, v katerem sčuje na Rusijo in hoče, da se naša monarhija spusti v vojsko zoper Rusijo zato, ker ona podpira naše jugoslovanske brate, da bi se politično od Turčije osvobodili in nove samostalne države si na meji našega cesarstva naredili. Magjarski organ je pa tako nesramen, da ne govori le v imenu svojem, ali le v imenu magjarskega naroda, temuč on se predrzne govoriti v imenu vseh narodov našega cesarstva, rekši, da bodo radi velike žrtve nosili, če bode šlo na Rusa. V imenu Hrvatov zagrebški „Obzor“ to magjarsko drznost in laž tako-le odbija, rekoč, da mi avstrijski Slovani nemamo volje braniti turške sramote proti Rusiji, ki hoče dobro kristijanom in bratom. „Obz.“ pravi:

„Neima sumnje, kako govori peštanski Lloyd, onako misle svi Magjari do jednoga, pa bude li na njihovu, to će monarkija voditi najopasniji rat, da jadna Bosna, Hercegovina i Bugarska ostanu zarobljene pod jarmom turskim.“

No mora se posumnjati, da i drugi narodi, da i koji narod u monarkiji, izuzam magjarski, misli, kako „P. Lloyd“ piše.

Mi u ime hrvatskoga naroda smijemo smjelo izreči, da on prvi tako nemisli. Dobro će biti, da u Pešti timi iluzijami nezavaravaju.

Ni jedan slavenski narod u monarkiji, ni sam poljski tako nemisli, kako piše „P. Lloyd“.

A po svih znacih sudeć, pošto i sama nova Pressa za slučaj rata medju Rusijom i Turskom zahtieva lokaliziranje rata sumnjamo vrlo, da bi i njemački narod u monarhiji hotio voditi opasni, vrlo skupi (dragi) možda financialno i militarno zatorni (pogubni) rat, da se Magjari oslobode umišljena straha.

Vojska pako želi kooperaciju s Rusijom proti Turskoj.

U tih okolnostih nije dopušteno pozivati se na požrtvovnost svih naroda v monarkiji, koja je brez sumnje osigurana cjelo-

vitosti njezinoj, nepovrjedivosti prejasnoga prijestola, ali robstvu tujih naroda nikada se posvetiti neće, nikada se posvetiti neće sramotnomu za naš vek turskomu barbarstvu, turskoj truleži, turskoj agoniji.

A u tih okolnostih rat s Rusijom, da ga jedan narod silom naprti monarkiji, još je opasniji, jer iza jedne izgubljene bitke, mogli bi svi sglavci u državnem organizmu popucati i nastao bi kaos, kakva možda svet još nije vidio.“

Misel o rusko-angleškej zvezi.

Iz Rusije 28. sept. [Izv. dop.]

Uvodni članek št. 212 „Slov. Naroda“ jarko riše sedanje gibanje angleškega naroda, katerega vodijo diplomati à la Gladstone etc. Čitatelj mogel bi na podlogi tega članka misliti, ka je delo južnega slavjanstva uže končano, i to končano, kolikor more biti dobro, ker dva naroda, ruski in angleški podajata si roke in silita se jeden pred drugim na pomoč bedi in nesreči slavjanskoga juga.

Da, res slavno delo, če bi bilo to delo v resnici mogoče. No nam tukaj v Rusiji sočim vsaj поближе k jednemu viru, kaže se vse, kar se tiče tega vprašanja, vprašanja o rusko-angleškej zvezi nemogoče v jasnejšem pomenu besede. Pomislite, kaj se pravi, biti Angličan? Odgovor je tu kratek: Biti nasprotnik največjih ruskih teženj in idej. Tradicija angleške vlade je taka, da družega mnenja ne more priznati za mnenje pošteno in patrijotično, kakor čuti neumorno sovraštvo k vsemu ruskemu delu. Je li to pravično in za Anglijo koristno, ne bodem razbiral, nam je dosta historija in najnovejši politični dogodki.

Ta dosedanja politika angleškega kabineta more se razdeliti, kolikor se ona tiče Rusije, na tri dela: Prvič angleški flot odpravil je svoje lorde spomladi v Kil, da bi tam pregovorili najsilnejšega sedanjega prijatelja našega — prusko Grmanijo. Znana je ta historija celemu svetu in angleški admiralitet te poskušnje nij storil brez velikega upanja na svojo silo: on je hotel celo odstopiti Helgoland, da bi bila misija tem bolj ovenčana slavnim rezultatom. Anglija se je odpovedala dalje od

berlinskega memoranda, v katerem je pokazala Rusija vso svojo silo diplomatske tvoriteljnosti na korist in slavo jugoslovanstva. Tretjič Anglija poslala je v Beziški zaliv svoje flot, da bi na tak način jasno zajavila svoje srčne težnje evropskemu svetu, ka je namenjena poskusiti se za Turčijo na vsak način. Res, od 29. avg. do 10. sept. št. št. bilo je v Angliji 350 mitingov, na katerih se je nejevolja na angleške vlado razlila silnejšem tokom. Ministri primorani so bili govoriti in izpovedovati tendencije svojega ministrovanja. Govorili so vse diplomatsko t. j. mnogo in pri tem nič. Anglijski listi so sploh prepričani ka vlada ne krene raz pot, katero je nastopila, a potem angleški narod srečno! Tebi veljajo Državina besede: Ja bog, ja car, ja šef, ja rab. I če „Nov. Vr.“ pravi, da je samo jedna pot čestna in gotova, in to: pot odkritega in silnega dela Rusije brez vseh ovinkov in strašil zapada, brez vse nade na zvezo naroda, vlada katerega je njeni smrtni vrag bil in je — bodočnost pokaže se — tak smemo mi reči, da je to sploh misel i celj ruskega naroda — r.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. oktobra.

Predsedništvo državnega zbora je poslancem uže poslalo dnevni red za prvo sejo 19. t. m.

Za gospodsko zbornico so od cesarja imenovani kot novi udje namesto umrlih: minister skupnih financ bar. Hofman, general Koller, Fzm. bar. Mamula, predsednik upravn. sodišča bar. Staehlin, sekcij-ski šef Wehli, guverner zemljiščno-kreditnega zavoda Moser, vitez Napadiewicz, prelat Karl, graščaki Apfaltrern in E. Thun, Hohenstein, W. Pace.

Vnanje države.

Rusija orožuje. Po železnicah se vozi baje uže skoro le vojna priprava. Novica, da Turčija niti angleških uvetov miru nij prevzela, vzbudila je v ruskem narodu še večji srd na Turke nego je vladal dozdej. Vse kliče na vojsko.

Iz Beograda javljajo, da je tudi drinska vojska Milana za kralja sklicala. — Vojevit duh, ki je začel vejati iz Aten navdušil je Srbe še bolj in jim novo upanje dal.

„Aj, gospodična Ljudmila! Resnično, ta vaša želja mi je popolnem nerazumljiva. Jaz, ki imam priliko delati za sveto narodno stvar, pa bi leno držal roke navskriž?“ pravi Rastislav ves goreč.

„O prosim, lepo vas prosim: nikar ne hodite agitovat!“ sili ona še jedenkrat in oči jej tako milo-proseče gledajo vá-nj, da Rastislav začuden strmi.

„Gospodična!“ pravi jej „čudim se res, kako to, da vi, ki sem mislil, da imate vender nekaj domoljubnega čuta v srci, da morete kaj takega zahtevati od mene!“

Ljudmila položi roko na srce in reče:

„Jaz sem z dušo in srcem Slovenka, in to tudi hočem ostati na veke; ali moj stric — o vslišite me, vslišite, gospod doktor!“

„Da v tem trenutji bi mogel marsikaj vslišati vas, draga gospodična,“ pravi Rastislav rahlo ganen po zadnjem njenem izpoznanji „ali tega — nikoli ne!“

„V imenu prijateljstva vas prosim s povzdignjenimi rokami; imejte jasmiljenje z mano!“

„O — potlej je vse proč Oj jaz ne-

srečna!“ vsklikne Ljudmila in povestivši obraz v naročje začne milo, milo izdihati in tožno ihteti.

„Ljudmila! Kaj vam je?“ vpraša Rastislav ginjen in tiho stoji zraven nje.

„O, ne vprašujte me! Vi, le vi ste krivi teh mojih solza!“ vsklikne Ljudmila po nekolikem premolku, in se vskloni.

„Gotovo, jaz vas ne razumem, gospodična,“ pravi Rastislav vznemirjen.

„Da, ne razumete, nočete me razumeti — žalibog! Ali jaz sirota — bila sem srečna imela sem rajski mir v srci; pa verjela sem vašim sladkim besedam, dala sem se prevariti! Kar sem zmerom slutila, to vidim zdaj ter spoznam: vi niste nikoli imeli pravega sočutja do mene; ljubili me niste nikoli! A jaz reva, jaz — postala sem žrtva vašega lehkomišljenega igranja z mojimi najsvetejšimi čuti!“

Govoreči to so jej vroče solze curkoma kipele iz oči in rosile teleče lica. Rastislavu je čudno milo in tesno pri srci. Uže mu je da bi kar na kolena padel pred njo, prosil odpuščanja in z jedno besedo morda vtolažiti jo

popolnem; pa spomin na prizor, ko je pred ne dolgim še časom tudi on kakor zdaj ona vzdihal pred njo, pa bil nevslišan — tisti ga vzdrži, da se ojači in premaga, da skoraj mrzlo reče:

„Gospodična! vmirite, potolažite se! Vas je trenutje razburilo!“ rekoč stopi izpred nje, da bi odšel.

„Trenotje?! Gorje mi — nikoli, na veke ne bom potolažena jaz!“ zavrne ona.

„Z bogom, z bogom!“ kliče Rastislav in urno odhaja.

„Oj mene vbogo!“ vsklikne Ljudmila, zajoka na glas, in vničena se zgrudi v divjem obupu.

Rastislav drvi proč. Zavest, da zdaj pa on odnaša zmago nad pred kratkim še tako ponosno trdovnim srcem Ljudmilinim, da zdaj je pa ona posila ga za ljubezen — ta mu širi, ta mu napihuje prsi, da te zmage ves pijan nič ne pomisli, kako smrtno je njegovo nemilo, njegovo prestrogo obnašanje dirnulo ljubezni bolno Ljudmilo, in kolikanj srečnega bi bil pred malo še časom štel se sam, ako bi bila ona hotela vslišati njega. Kakor da je

Na **Grškem** se množe po provincijah tabori zoper Turka. — Grška zbornica se je odprla. Bomo videli, ali se bode odločila do česa moževskega.

Iz Londona in **Berlina** se zopet poroča, da ker je Turčija odbila ponujane mirovne pogodbe velesil, zopet misel o občnem kongresu živejša postaje in se v diplomatičnih krogih dela za njeno uresničenje.

Nemški poslanik v Beču, grof Stolberg je prišel v Berlin in precej k Bismarsku odpotoval v Varzin.

V **Parizu** je 2. t. m. odprl se občni delavski shod. Nič menj nego 212 govornikov se je oglasilo in sicer 21 o ženskem delu, 20 o učencih, 14 o zastopstvu delavcev v parlamentu, 40 o zadrugah, 30 o hranilnicah, 10 o kmetijskih zadrugah itd.

Domače stvari.

— (Feldmaršal-lejtnant pl. Pürker) v Ljubljani priljubljen vojaški poveljnik tukajšnje garnizone, prestavljen je v Zagreb, da bode namestoval pri tamošnji generalni komandi barona Mollinaryja, kateri je z baronom Rodičem vred namenjen od višjih vojaških krogov, da izvede one črte, katere bode Avstrija vsled dogovorov z Rusijo v jugu izvesti imela.

— (Šolsko.) Ljubljansko učiteljstvo je volilo včeraj za svoja zastopnika v mestni šolski svet g. Raktelja in g. Belarja. Nekateri bolj narodni in za šolsko korist bolj skrbeči učitelji so volili namesto g. Belarja g. Praprotnika, ki je pa dobil 1 glas premalo. Škoda!

— (O godu carjevem) 4. t. m. je bila v stolici slovesna sv. maša, katere so se udeležili razni c. kr. uradi, deželni odbor, mestno starešinstvo, profesorji raznih šol itd. Vojaštvo je imelo pri nunah svojo slovesnost, dijaki razni šol pa, ki so ta dan praznovali, so se v raznih cerkvah skupno udeležili sv. maše.

— (Volitve v Trstu in tržaškej okolici.) Kakor na Goriškem in v Istri tako bodo volitve tudi v tržaškej okolici kmalu jedenkrat, ker troletna doba delovanja tržaškega mestnega zbora, ki je ob enem tudi deželni zbor, mineva 26. novembra t. l. Ker imajo Slovenci v okolici tudi 6 poslancev voliti, naj se uže zdaj pripravljajo in vse dogovore, da jih protivniki ne prekanijo.

— (Ubila se je) včeraj tu zidarska podajalka pri novem zidani kranjske stavbene družbe poleg Maliča. Pala je z odra tretjega naostropja, ubila si glavo in precej mrtva obležala.

— (Ujetnice.) Zadnji vtorek so zopet 47 izpridenih žensk peljali iz Lankovica v novo ujetnišnico za ženske, v gorenjske Begunje.

— (Celovška čitalnica.) V soboto 7. t. m. ob 8. uri zvečer (Sandwirtova gostilna, I. nadstropje) bode redni občni zbor, h kateremu se vsi č. gg. udje in tudi drugi domoljubi, ki domačemu društvu pristopiti nameravajo, uljudno vabijo. Na dnevnem redu je: Poročilo tajnika, blagajnika in gospodarja; — nasveti zaradi zimske sesije; — volitev novega odbora in društvenega predsednika. Koncem mala skupna zabava. Da bode udeležba prav obilna in da postane naše društveno življenje zopet prav živahno se nadeja Odbor.

— (Rojanska čitalnica) napravi due 8. oktobra 1876 ob 7 uri zvečer na korist logaškim pogorelcem besedo. Spored: 1. Slavnostni govor. 2. Deklamacija: „Po boju“ deklamuje gospodičina L. Hušek-ova. 3. Veseligrada: „V Ljubljano jo dajmo.“ 4. Družbena zabava s petjem, godbo in plesom. Pri besedi svira beneški kvintet. Vstopnina je za ude 30 kr. za neude 50 kr. Večji darovi se s hvaležnostjo sprejemo.

— (Iz Horjula) se piše 1. okt. Denes je obhajal svojo duhovsko šestdesetletnico ali demantno mašo v pastirski službi starosta kranjske duhovščine gospod Aleš Jerala v 85. letu svoje starosti slovesno in krepko še.

— (V ljubljansko semenišče) so sprejeti ti le gospodje: V II. leto Martin Malenšek iz Semiča; prvo leto je dovršil v semenišči dunajskem. V I. leto pa: Valentin Eržen iz Selc, Jožef Jenko iz Cirkelj, Ludvig Jenko iz spodnje Šiške, Janez Janežič in Št. Vida pri Zatični, Andrej Karlin in Stare Loke, Franc Perpar iz Dobriča, Janez Smrekar iz Št. Helene, Martin Štrumbelj z Iga.

— (Vrtec) je v svojem 10. številu za mesec oktober prinesel našej slovenskej mladini sledeče gradivo: Pesence svobodno po nemškem od Lujize Pesjakove; — Milosrčnost

in dobrota dobi zmago; posl. Tone Brezovnik; — Bog vse vidi; povest priobčil J. T. — Deva na konji; zgodovinska črtica od V. — Županov maček v škripcu (s podobo v velikej obliki); — Kar moreš danes storiti, ne odlagaj na jutri; povest, priobčil Vlaho Gostač; — Berač, priobčil M. Špoljar: — Reka (s podobo); — Male pripovedke; Dom; Zvonik; Lepa obleka; Duh na podstrešji. Potoček. Prirodnoznanstveno polje: Oklopnik (s podobo). Razne stvari imajo v sebi: Drobtine, kratkočasnice, rebuse in drugo drobjad. — Kakor menda vsi slovenski časopisi ima tudi „Vrtec“ to nadlogo, da se mu naročnina zelo neredno odrajtuje, kar se vidi iz zadnjega lista, v katerem založništvo prosi naročnike, da bi vendar uže skoraj svojo dolžnost izpolnili. Žalostna nam majka!

Postano.

Iz Novega mesta 29. sept.

Treba je, da se človek jako premaguje ako neče, da se dà zapeljati surovosti in zasluženemu povračanju, ako vidi, da se nedostojno in proti vsakej priložnosti z njim postopa. Vendar mora vsak mož, da ima le nekoliko olike, večkrat iz spoštovanja do samega sebe, iz spoštovanja do svojega stanu to storiti in k takemu ravnanju molčati. Vsigdar pa se to ipak ne da, in iz razlogov, ki jih spodaj navedem, tudi jaz ne morem kaj tacega neomenjenega pustiti. Dolžan sem namreč, da tukajšnjemu županu svojo hvalo izrečem, da me je oprostil napačne misli, da morajo oni, ki stoje na glavi avtonomne občine vseskozi olikani možje biti, odlikujoči se z omiko in postrežnim vedenjem. Gospod župan novomeški menda drugače o svojej stopinji in o svojem dostojanstvu misli, in da to mišljenje nij ravno najkorektnejše, najveljavnejše, kaže vnanji učinek. Gospod župan se drzne namreč osebe, ki so večidel svojega življenja posvetile omiki in vednostnim studijam, ki zavzemajo častno nameščenje v državi, žaliti na surov, pobalinsk način, in to celo, ako se mu človek prijazno bliža in ga za postrežno poslušanje za nekaj sekund prosi.

To se je uprav meni pripetilo, ko sem, ne našedši gospoda župana v njegovej pisarni, bil prisiljen v kavarni nagovoriti ga, ker je

celi svet zavrnil s tečajev, taka zavest ga navdaja! Zdaj mu je zadosteno, zdaj je vtešeno njegovo serce!

Baš na pragu mu Javorski zastopi korak. „Ej, kam pa tako hitro, gospod doktor?“ vpraša ga.

„Ven, venkaj na prosto, v širen svet!“ odgovori Rastislav ves goreč.

„O, to ne gre, to ne sme biti tako na prekuc! Čemu? Koliko časa vas nijsem uže videl? Čakite, čakite prijatelj, da se pomeniva kaj, da se beseda vleti!“ poprijemlje Javorski in z desno rine Rastislava nazaj. Ta se brani, izgovarja, pa mu nič ne pomaga! Javorski ga kar vleče, mora se vračati z njim.

Kmalo sta pri poliči dobrega vinca, in pri tej priliki čuti se Rastislav brž zopet na pravem mestu. Beseda mu teče gladko in navdušeno, kakor še nikoli!

„Ali po pravici povejte, zakaj se vi zadnji čas tako ogibate nas?“ vpraša čez nekaj časa Javorski.

„Ne utegnem veliko. Kakor veste, imamo zdaj deželnih poslancev volitve pred durmi, in torej mi je kot narodnjaku sveta dolžnost,

da za narodno zmago pridno delam na vse pretege!“ odgovori Rastislav kratko.

„Aj pojdite gospod doktor! Tedaj je le res, da tudi vi ste tak „ultra“! meni Javorski zaničljivo.

„Kak? — če smem izvedeti?“ vpraša Rastislav tvrdo.

„He, ti Slovenci — da so narodni, klerikalni, sanjarski fantasti — tega mi vendar ne morete tajiti!“ pravi Javorski.

„Gospod!“ zavpije Rastislav hitro pogret in na dušek izprazneno kupo trešči na mizo, da se zvoné razleti, „gospod! kako se predrznete tako razžaljivo nezmysel čenčati meni v obraz! Mi narodni fantasti!? Ha! Mi vse svoje napore posvetujemo stvari najsvetejši, osvojevanju našega čvrstega naroda slovanškega iz pod tujčeve pete! Nam je jedino le za blagor, za srečo, za svobodo narodovo! In ta divna svoboda, ki je vsakemu resnično izobraženemu človeku najvišji vzor prave pozemske zveličavnosti, za katero torej boriti se velja vsacemu omikancu — ono pa naj bi sanjarsko fantastvo pitalo s ako se Slovenec navdušuje in poganja za njo!? Nesramno!

To more trditi le bedasti in slepo zagrizeni sovražnik našega naroda, kakoršnega mi izpoznate se tudi vi! O, toda tacih puhloglavcev se ne strašimo, ne bojimo se mi! Mi Slovenci smo čil, korenit narod, ki nij še omagal, akoravno ga tisoč let žuli uže tuj jarem. Mi smo še, še stojimo krepko, nijsmo in tudi ne bomo se udali! Borili, borili se bodemo! Mi ne poginemo — mi smo Slovani!“

Rekši ves tresoč se od jeze rine od mize in besedami: „Z Bogom!“ hiti ven.

Javorski nepremakljiv ostane na mestu, kakorbi bila strela treščila vanj. Ko se potem vendar vzmiče po konci, kar vrtoglav brez smotra tava po sobi v giba, kako bi pač najlaglje mogel maščevati se. Potem se napoti na vrt iskat svojo bratranko, da bi pri nji izpraznil in olajšal si razjarjeno srce. Toda Ljudmila si ne upa pokazati mu objokanega obraza, niti najmanjšega nema posluha za njegovo strastno rešetanje. Na telesi in na duši vsa potrta izpred strica ubeži v sobo samovaje udajat se neizmernemu tugovanju.

(Dalje prib.)

bila moja prošnja nujna, in bi bila z nekoliko besedami gosp. župana lahko odpravljena. „Hier ist Caffeehaus“, bil je osorni odgovor neizprosivega mestnega pretorja, ki me niti pogleda nij vrednega smatral, nego mi hrbet obrnil in in se me na ta način odkrižati skušal. Ves osupnen prvi trenotek se vsedem, da se mi je razburjenost polegla. Ker pa mi je bilo nemogoče, strogega gospoda župana čakati, ker sedi večkrat do petih v kavarni, akoravno neče, da bi se mu onesvetila v „uradno sobo“ kakor ta slučaj kaže, obrnil sem se v svojej presantnej zadevi drugam, in sem sprejel po jako prijaznem in postrežnem gospodu deželne sodnije svetovalcu L. najpovoljnejše izvestje, za kar se mu javno zahvaljujem.

Da pa tudi morem pozabiti osobno razžaljenje od strani staro-korporalske nature, dolžan sem ipak dostojanstvu svojega stališča, dostojanstvu svojega prečestitega predstojnika in svojih spoštovanih kolegov — ki so bili žalibog svedoki županske ljubeznjivosti, ki jih je na vso moč vzburla — da izrečem, da tukajšnji „princeps senatus“ nij tako ljubeznjiv, da bi ga za to zavidal, da bi se mu za njegovo ravnanje zahvaljeval in zagotavljati moram, da se bodem neskončno srečnega štel, ako mi ne bo nikdar treba, posluževati se v katerij si bodi zadevi njegovega sveta.

Ne gledé pak na mojo osobno zadevo, zdi se mi, da se sploh profesorski kolegij in naš zavod ne razveseljuje posebno mišti gospoda župana, in uzrok temu je najbrže v besedi „obrtnijska učilnica,“ ki je gimnaziju jako pri srci, a katerej je gospod mestni pretor vse prej nego mecén — mož, ki se sicer k liberalizmu izpoznavá, ki ga pa le na omenjeni način manifestuje. Takovih imamo tukaj še obilo: žalostna prikazen, ki ima za nasledek, da mora vsakdo, razen avtohtonov, svoje bivanje tukaj smatrati za čas egiptične prekušnje.

Josip Ogórek,
c. kr. gim. prof.

Vsem bolnim moč in zdravje brez lek
in brez stroškov po izvrstni

Revalescierièe du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij boleznj, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i nadubo, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, žumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojničino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vsenčilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelands, Mr. Campbella, prof. Dr. Déde, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastop.

Trst. 4. oktobra:

Evropa: Božičević iz Ljubljane. — Pezdich iz Gorenjskega. — Koller iz Reke. — Bargher iz Insbrucka.
Pri slova: Zežulka iz Lipnice. — Komp iz Novega mesta. — Klopčič iz Loke. — Poher iz Litije. — Bolek iz Dunaja.
Pri Italiji: Gerber iz Dunaja. — Götz iz Maribora. — Steten iz Gradca. — Weinberg iz Dunaja. — Žink iz Zagorja. — Katz iz Trsta.

Gostilna v najem.

Ena dobra gostilna v rudarji Bezlinac na Hrvatskem se oddaje. Pridružena je tudi mesarija in pekarija. Odgovarja v tem gospod redaktor Müller v gospodskih ulicah v Ljubljani.

(307—1)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Irešlo je tže sedem mescev, odkar sem bi v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih i čutničnih bolečinah, in sicer tako, da a m od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moj študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalescierièe prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutni po mesecem i žitku Vaše tečne in okusne Revalescierièe popolnom zdrav, tako, da brez najmanjšega tres nja morem zopet pisati. Za radi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav ceró in okusno hrano kot najboljši pripem ček, ter ostanem Vas vdani

Gabriel Teschner

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke boleznj na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin sake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, treslo se se vse čutnice na celem životu, slabo prevajenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zboljšali V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalescierièe in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalescierièe zasluži največje hvalje, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popolnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprevajenju, nespanju in hujšanju.

Št. 75.877. Flor. Köllera, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici in tišanju v prsih.

Revalescierièe je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več do ceni, ko pri zdravilih.

v pihastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 1 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalescierièe-Biscuiten v pušicah in Revalescierièe Chocolatée v prahu 12 tas 1 gid. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold. — Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in spocerijskih trgovcih: tudi razpošilja du

zakajeka hiša na vse kraje po poštnih ukaznicah ali povsotjih. V Ljubljani Ed. Ehrh, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Meki pri lekarju J. Proia mu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (39)

Tržne cene

v Ljubljani 4. oktobra t. l.

Pšenica hektoliter 8 gid. 78 kr.; — rež 6 gid. 40 kr.; — jedmen 4 gid. 70 kr.; — oves 3 gid. — 25 kr.; ajda 6 gid. 50 kr.; — prosó 4 gid. 87 kr.; — koruza 5 gid. 80 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gid. 15 kr.; — fižol hektoliter 8 gid. — kr.; masla kilogram — gl. 96 kr.; — mast — gid. 82 kr.; — špeh trišen — gid. 64 kr.; — špeh povojen — gid. 75 kr.; jajce po 2¹/₂ kr.; — mleka liter 8 kr.; govodine kilogram 48 kr.; — teletnine 58 kr.; — svinjsko meso 47 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gid. 95 kr.; — slame 3 gold. 12 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 3 gold. — kr.; — mehka 5 gid. — kr.

Dunajska borza 5. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	65 gid. 60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68	40
1860 drž. posojilo	109	75
Akcije narodne banke	843	—
Kreditne akcije	152	70
London	123	50
Napol.	9	87
C. k. cekini	5	91
Srebro	102	—

Elikvir iz Kine i Koke,

najboljši do sedaj znani **želodčni liker**. Pospešuje cirkulacijo in prevajenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Dobiva se jedino le pri (53—25)

Gabriel Piccoli,
lekarju, na dunajske cesti v Ljubljani.

Sedmi redni generalni zbor kranjske obrtnijske družbe

v Ljubljani

dne 31. oktobra 1876 ob 4. uri po polu dne
v direkcijijskej sobi te družbe.

Dnevni red:

1. Poročilo o vseh preteklega poslovnega leta.
2. Poročilo pregledovalnega odbora.

Gospodje akcionarji, ki hočejo porabljeti svojo glasovalno pravo, prosijo se v smislu §. 10 statutov, naj svoje akcije do 28. oktobra t. l. pri družbeni blagajnici deponirajo in naj si tam legitimacijske liste vzamejo.

(308—1)

Načelnik opravnega sveta.

Opozorjenje.

Čast mi je p. n. občinstvu naznanjati, da sem k svojemu poslovanju se sivalnimi mašinami napravil še

mehanično delavnico,

in da vse dotične reparature, očiščenja itd. najbolje in prav ceno oskrbujem. (305—1)

V Ljubljani pod Trančo 2.

Fr. Detter.

Laschina in usk „Narodne uskarne“.